

2 Ἀμαθοῦντος δίγλωσσος ἐπιγραφή. — Ἡ ἁγία Θέκλα.

AE 1914

τοῦ βασιλέως Ὀνησίλου, ὃν ἐτίμων οἱ Ἀμαθοῦσιοι ὡς ἥρωα, ἐπεὶδὴ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τεθνηκότος εἰσδὸς εἰς αὐτὴν ἐσμὸς μελισσῶν ἐνέπλησε κηρίων, ᾧ ὁμοιότατον λόγον εἶχον καὶ οἱ Κυρηναῖοι¹ καὶ οἱ Σημίται Ἑβραῖοι. Ἐνόκησαν δὲ τὸν Ἀμαθοῦντα ὕστερον ὡς καὶ τὸ Κίτιον πολλοὶ μέτοικοι, ἐν οἷς Ἕλληγνές τε τῆς ἄλλης Ἑλλάδος (τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἡπείρου) καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἄλλ' οὔτε ὁ Ἀμαθοῦς οὔτε τὸ Κίτιον ἤσαν ποτε Φοινικικαὶ πόλεις, ὡς ἔδειξα περὶ τοῦ Κιτίου ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, τῆς ἀναφερούσης τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Ξανδικοῦ (ἐν τῇ «Φωνῇ τῆς Κύπρου» 7/25 φεβρουαρίου 1914). Ἀναμνηστέον δ' ἔτι ὅτι ἐν τῇ Κύπρῳ ἠύρεθησαν οὐ μόνον γεγραμμένα διὰ τῆς ἐπιχωρίας κυπριακῆς γραφῆς ἐπιγραφαὶ τῆς Ἀρκαδοκυπριακῆς διαλέκτου, ἀλλὰ καὶ τέσσαρες ἀγνώστου γλώσσης· νῦν δὲ δημοσιεύω τὴν ἐπομένην ἐξ Ἀμαθοῦντος ἐπιγραφὴν, ἣν τελευταίως εἶδον.

Εἶναι μέλας ἀσβεστόλιθος, ὕψ. ἔχων ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ 0 256-0 31, πλ. δὲ 0 75, πᾶχ. 0 16, τεθλασμένος εἰς δύο τεμάχια, ὧν τὸ μὲν ἀριστερὸν εἶναι ὀλίγον τι, τὸ δὲ δεξιόν, πλ. 0 20, ἐν τῷ ἐπάνω τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τεθραυσμένος, τὸ δὲ κάτω μέρος τοῦ λίθου ἀπεκόπη. Τῶν γραμμάτων, πολὺ

¹ Ὅρα τὸ σπουδαῖον βιβλίον τοῦ L. Malten: Kyrene, καὶ τὴν ἐμὴν ἐν Deutsche Literaturzeitung 1910 κριτικὴν.

ῥαίων καὶ εὐμόρφων κυπριακῶν καὶ ἐλληνικῶν ὄντων (ὕψ. 0 015, βᾶθ. 0 004-0 002), εἶναι νῦν μόνον δύο ἐφθαρμένα, ἀναγινώσκω δὲ τὴν κυπριακὴν ἐπιγραφὴν ἀπὸ τῶν δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά.

Οὐ μόνον καταλήξεις τινὰς ἀνευρίσκομεν τὰς αὐτὰς καὶ ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ R. Meister δεδημοσιευμέναις ἐπιγραφαῖς τῆς ἀγνώστου γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ὄλην τὴν πρώτην λέξιν, ἐν τῇ ἀρχῇ οὖσαν καὶ ἐν μιᾷ τῶν τεσσάρων ἐκείνων. Ὁ δὲ μοι φαίνεται πρὸ πάντων σπουδαῖον, εἶναι ὅτι τὸ πρῶτον διὰ τῆς Κυπριακῆς γραφῆς γεγραμμένον μέρος, καίπερ μὴ ὄν ἀκριβῆς μετὰφρασις τοῦ ἐλληνικοῦ, ὅμως δεικνύει τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἀρίστωνος, ὥστε ἀναγκαζόμεθα νὰ θώμεν τὴν Κυπριακὴν ἐπιγραφὴν εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὡς τὴν ἄλλην, τουτέστιν εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ τετάρτου πΧ αἰῶνος.

Μανθάνομεν ἄρα ἐκ τῆς τοῦ Ἀρίστωνος ἐπιγραφῆς ὅτι καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ αἰῶνι ὠμίλουσι οἱ αὐτόχθονες Ἀμαθοῦσιοι ἐκείνην τὴν ἀγνωστον, εἰκότως προελληνικὴν, ἴσως τῇ Μινωικῇ συγγενῇ γλώσσῳ, ὅπερ, ὡς νομίζω, εἶναι πρᾶγμα τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τῇ τῆς Κύπρου ιστορίᾳ.

Ἐν Λευκωσίᾳ τῆς Κύπρου.

Dr Ernst Sittig.
Berlin-Westend.

Ἡ ἁγία Θέκλα

ὑπὸ

Ernst Sittig.

Εἰς τὸ ἀντικρὺ τῆς νήσου Κύπρου μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὸ Ἰκόνιον τῆς Λυκαονίας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας καὶ εἰς τὴν Σελεύκειαν τῆς Κιλικίας τίθησιν ἢ τῆς ἐκκλησίας παράδοσις τὴν σκηνὴν τῆς δράσεως τῆς μάρτυρος Θέκλης, τῆς μαθητρίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἧς τοῦ βίου μνεῖαν ποιοῦνται αἱ «Πράξεις τοῦ

Παύλου» (Acta Pauli). Ὁ K. Schmidt ἐνόμισεν ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου ἀπλῶς ἐπενόησε τὸ πρόσωπον τῆς Θέκλης. Ἀλλὰ τῇ γνώμῃ ταύτῃ ἀντεῖπεν ὁ Adolf Harnack (Mission und Ausbreitung des Christentums II 38· ἔρα καὶ P. Wendland Die hellenistisch-römische Kultur 337), ὅπερ πάλιν μόνον ὑποτίθησιν ὡς πιθανὴν